

Č. j./Sp. zn./Typ

MD-65571/2024-072/2

MD/65571/2024/072

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo dopravy, jako nadřízený věcně příslušný orgán (dále jen „nadřízený orgán“) podle ustanovení § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), a v návaznosti na ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

rozhodlo

ve věci stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ ze dne 15. 7. 2024, kterou podal pan [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], DS: [REDACTED] (dále jen „stěžovatel“), proti výši úhrady sdělené podle § 17 InfZ při vyřizování žádosti o informace ze dne 28. 6. 2024 přípisem Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 15. 7. 2024 pod č. j. KULK 53452/2024

takto:

Podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, se požadovaná úhrada za poskytnutí informace snižuje na 3294 Kč.

O d ů v o d n ě n í

I.

Nadřízenému orgánu byla v souladu s § 16a odst. 5 InfZ postoupena stížnost stěžovatele spolu s příslušným spisovým materiálem povinného subjektu. Ze spisového materiálu plynou

následující skutečnosti:

Stěžovatel se prostřednictvím datové schránky obrátil na povinný subjekt se žádostí ze dne 28. 6. 2024, v níž na základě InfZ požádal o poskytnutí těchto informací:

„- Kolik zdejší úřad vydal v roce 2023 rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

- Jaká byla ve věci oprávněná úřední osoba, bylo-li více oprávněných osob u některé z věcí, tak jména všech oprávněných úředních osob.

- Kdy příslušná právní věc zdejšímu úřadu napadla a kdy bylo vydáno rozhodnutí o odvolání.

- U každé kauzy žádám o její identifikaci prostřednictvím spisové značky.”

Povinný subjekt k žádosti stěžovatele zaslal přípis ze dne 15. 7. 2024 pod č. j. KULK 53452/2024, kterým stěžovateli oznámil, že v souladu s § 17 odst. 1 InfZ bude za poskytnutí informací požadovat úhradu účelně vynaložených nákladů v celkové výši 3.712 Kč. K samotnému stanovení výše úhrady pak povinný subjekt uvedl:

„Důvodem požadavku úhrady nákladů je především to, že KÚ LK musel na základě žádosti o informace a v ní nadefinovaných požadavků vyhledat velké množství informací a z nich vytvořit přehled v excelovském formátu. Agendu spravuje Odbor silničního hospodářství KÚ LK, který eviduje rozhodnutí o přestupcích proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu ve dvou systémech. Jedním je Evidence dopravních agend a druhým Spisová služba GINIS. Pro zpracování požadovaného je třeba pracovat v obou systémech, a to s ohledem na vyhledávanou informaci dle požadavků žadatele. V Evidenci dopravních agend má přestupek své číslo, ale nejedná se o číslo spisu, které je vyžadováno. Vyhledávání podle požadavku na informace vyžaduje nejprve v programu Evidence dopravních agend vytvořit sestavu za jednotlivé měsíce. Z vygenerovaných sestav je možné zjistit jména oprávněných úředních osob a čísla přestupků. Každý přestupek je nutné jednotlivě v systému otevřít a zjistit z něj číslo spisu. V systému Evidence dopravních agend se zadává datum, kdy bylo rozhodnutí vydáno, ale nikoliv datum, kdy bylo postoupeno prvoinstančním orgánem. K dohledání dat je tedy nutné následně otevřít systém GINIS, najít spis dle spisové značky uvedené v Evidenci dopravních agend a dohledat datum, kdy bylo odvolání doručeno KÚ LK. Dále ověřit datum, kdy bylo vydáno rozhodnutí o odvolání. Všechny vyhledané požadované informace z obou systému poté zapsat do excelové tabulky. Odbor silničního hospodářství provedl kompletní vyhledání informací včetně vytvoření přehledu na základě vzorku, kdy zpracoval údaje za měsíc leden roku 2023. Doba na jeho zpracování činila 1 hodinu a 20 minut. Vyhledání informací pro celý rok 2023 (12 měsíců) zabere zaměstnanci Odboru silničního hospodářství 16 hodin čistého času, kdy musí přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se věnovat vyhledávání informací.“

Závěrem přípisu povinný subjekt informoval stěžovatele o způsobu a lhůtě úhrady požadované částky, včetně poučení o důsledcích případného nezaplacení.

Výzva povinného subjektu byla stěžovateli doručena cestou datové schránky dne 15. 7. 2024.

Proti oznámené výši úhrady podal stěžovatel v souladu s § 16a odst. 1 písm. d) InfZ stížnost ze dne 6. 9. 2024:

Není zřejmé, proč povinný subjekt nevyužívá pouze software spisové služby GINIS. Software GINIS je schopný vyfiltrovat rozhodnutí dle požadovaného paragrafu, dále je schopný

zobrazit pověřenou úřední osobu/osoby, datum napadení i spisovou značku. Využívání Evidence dopravních agend se mi jeví jako zcela zbytečný a neefektivní pro vyhledání požadovaných informací. Nemí také potřeba vytvářet „excelovskou“ tabulku, bohatě postačí v softwaru GINIS provést export vyfiltrovaných dat nebo provést snímek obrazovky a začernit osobní údaje. Vytváření excelové tabulky mi přijde opět jako mrhání časem. Celkově popsany postup povinným subjektem se může jevit jako zavádějící, se snahou o umělé navýšení nákladů. Povinný subjekt se ohání organizační směrnici KÚ LK OS-10/04/15 (konkrétně „kteří se na vyhledávání informací podílejí, budou nuceni na dobu v součtu delší než 5 hodin přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledávání informací.“), avšak pokud dojde k aplikování postupu popsaného výše, nemůže pak vyhledávání zabrat více jak 5 hodin.

Zároveň brojím proti úvaze v tom smyslu, že bylo-li zapotřebí k zjištění požadovaných informací za leden 1 hodinu a 20 minut, musí tomu být ve zbytku roku ekvivalentně. Jakkoli chápu, že leden představuje určitý vzorek, avšak to neznamena, že jej lze bez dalšího extrapolovat na další měsíce, neboť počet vydaných rozhodnutí mohl být v lednu vyšší. Tím nezpochybňuji roli vzorku při stanovení nákladů, avšak mohl by obstát jen tehdy, pokud by bylo alespoň rámcově odůvodněno, proč vzorky za měsíc leden představují jednu dvanáctinu celkového množství požadovaných informací. Pokud by tedy povinný subjekt např. uvedl, že za rok bylo vydáno 1200 rozhodnutí, z toho 100 v lednu, pak by bylo možné lednový vzorek extrapolovat. Pokud však bylo vydáno 600 rozhodnutí, z toho 100 v lednu, pak extrapolace lednového vzorku na zbylé měsíce možná není. V oznámení o výši úhrady však tyto nosné údaje absentují.“

Povinný subjekt k podané stížnosti uvádí, že ji považuje za nedůvodnou, přičemž na uvedené výši úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací trvá, a je dle něj přiměřená a řádně odůvodněná, přičemž stěžovatel byl o výši úhrady náležitě a obsáhle informován a byly splněny i všechny ostatní náležitosti ust. § 17 zákona č. 106/1999 Sb. a povinný subjekt tedy postupovali v souladu s příslušnými právními předpisy.

II.

Nadřízený orgán posoudil stížnost stěžovatele z hlediska přípustnosti a včasnosti. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že stížnost podal stěžovatel a jedná se tedy o stížnost přípustnou. K hledisku včasnosti podání stížnosti bylo zjištěno, že byla podána ve lhůtě stanovené zákonem. Poté se nadřízený orgán zabýval posouzením postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o poskytnutí informace a dospěl k následujícímu.

Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Dle § 17 odst. 3 a 4 InfZ přitom platí, že v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výši úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.

Čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod předpokládá, že podrobnosti poskytování informací orgány státu a samosprávy budou stanoveny zákonem, což ustanovení § 17 InfZ splňuje. Úhrada nákladů navíc není koncipována jako důvod zakazující přístup k informaci ve

smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, ale čistě jako – jak zdůrazňuje i judikatura soudů – „cena informační služby“. Listina přitom *právo na informace* nekoncipuje jako právo bezplatné. Tam, kde určité právo nelze podmínit úhradou, stanoví toto pravidlo Listina výslovně (srov. čl. 31, čl. 33 odst. 2 a čl. 40 odst. 3), takže v ostatních případech není v rozporu s ústavním pořádkem, pokud je realizace konkrétního práva vázána na určité výdaje (za podmínky jejich přiměřenosti, což § 17 InfZ nepochybně splňuje, když umožňuje úhradu jen skutečně vynaložených materiálových nákladů a nikoli generování jakéhokoli zisku či stanovení paušální náhrady). V každém případě lze úhradu nákladů podle § 17 daného zákona považovat za opatření legitimní i přiměřené, které nenarušuje právo na informace.

Z předloženého spisového materiálu je zjevné, že povinný subjekt za poskytnutí požadované informace požaduje po stěžovateli úhradu účelně vynaložených nákladů, a to z důvodu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací.

Pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není InfZ legálně vymezen. Vyhledáním informací lze rozumět činnost povinného subjektu, resp. jeho pracovníků, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tzn. utřídění informací za účelem jejich předání žadateli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 83/2001-39). Do vyhledání informací však již není možné zařadit dobu nutnou na posouzení, zda vyhledání dané informace lze nebo nelze poskytnout. Pod pojem vyhledání informací lze tedy podřadit skutečně strávený čas fyzickým shromažďováním dokumentů pracovníky povinného subjektu.

O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se jedná tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. Jedná se tedy o situace, kdy pracovník povinného subjektu, pověřený vyřízení žádosti o informace, bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých úkolů a cíleně se po určitou dobu věnovat pouze vyhledáváním požadované informace. Vzhledem k uvedenému je však třeba také dodat, že mimořádnou rozsáhlost nelze obecně vyčíslit počtem hodin, tzn. nelze říci, že za všech okolností bude podmínka mimořádně rozsáhlého vyhledávání splněna, jestliže vyhledávání informací bude trvat např. 10 a více hodin. Při vyhledávání informací je třeba vždy zohlednit konkrétní podmínky každého povinného subjektu. Nelze tedy ani vyloučit, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací bude dáno i při vyhledávání např. pouze po dobu 2 hodin.

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tak může ve své podstatě zahrnovat činnosti, které směřují k vyhledání informací velkého množství a různorodého obsahu, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejich vyhledání je tedy nutné vyvinout zvýšenou aktivitu. Dále se může jednat i o případy, kdy žadatel požaduje informace sice související, avšak vzhledem k jiným objektivním okolnostem bude poskytnutí informace vyžadovat rozsáhlou činnost povinného subjektu. Např. se bude jednat o „starou“ informaci, u níž není přesně známo, kde je uložena. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se však může jednat i v případě, kdy žadatel fakticky požaduje pouze jeden dokument či málo údajů, nicméně jejich shromáždění skutečně objektivně vyžaduje mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Lze tedy shrnout, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací zahrnuje takové náklady povinného subjektu, které nelze ad hoc vymezit časovým úsekem či množstvím konkrétních

dokumentů, nýbrž musí být vždy přihlédnuto k faktickému rozsahu a komplikovanosti samotného vyhledávání informace ze strany pracovníků povinného subjektu.

III.

S ohledem na stížnostní námitky stěžovatele přistoupil dále nadřízený orgán k přezkumu způsobu stanovení výše úhrady nákladů v rozsahu požadovaném stěžovateli, tj. tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu řádně a ve lhůtě stanovené InfZ a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá § 17 InfZ, nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle InfZ a schválenému sazebníku úhrad za poskytování informací.

Dle doloženého spisového materiálu povinného subjektu plyne, že výzvu k úhradě nákladů za poskytnutí požadovaných informací zaslal povinný subjekt stěžovateli prostřednictvím datové schránky dne 15. 7. 2024. Splnění lhůty pro oznámení výše úhrady tak bylo ze strany povinného subjektu dodrženo.

Z podkladů je dále zjevné, že povinný subjekt požadovanými informacemi disponuje, avšak nedisponuje jimi v té podobě, kterou stěžovatel požaduje, tj. nemá k dispozici žádný statistický přehled rozhodnutí, která by obsahovala všechny stěžovatelem vymezené údaje. Zákon, jiný právní předpis, ani interní akt nenařizuje povinnosti povinnému subjektu takovou informací disponovat. Povinný subjekt tak za účelem poskytnutí požadované informace musí nejprve vyhledat všechna dotčená rozhodnutí za požadované období a jejich následným pročtením pak v nich vyhledat všechny stěžovatelem požadované údaje. Poskytnutí informací je tedy podmíněno jejich vyhledáním, což ve vztahu k náplni chodu povinného subjektu představuje časově náročnou činnost, která se vymyká běžnému poskytování informací. Úhrada nákladů za poskytnutí informace je tak na místě.

Co se týká samotného stanovení a vyčíslení požadované úhrady za poskytnutí informací, dospěl nadřízený orgán k závěru, že tato úhrada byla stanovena v souladu se zákonem.

Smyslem zákonné povinnosti povinného subjektu odůvodnit oznámení o požadavku k úhradě účelně vynaložených nákladů na poskytnutí informace, je nepochybně umožnit žadateli o informaci, aby sám posoudil, zda informace, které mu budou po provedení úhrady poskytnuty, skutečně odpovídají předmětu jeho žádosti a tedy, zda celková výše úhrady byla řádně a v souladu se zákonem vyčíslena. Z přípisu povinného subjektu ze dne 15. 7. 2024 pod č. j KULK 53452/2024 řádné odůvodnění požadované úhrady plyne, přičemž povinný subjekt toto odůvodnění dostatečně prokázal i v rámci stížnostního řízení provedení názorného popisu a provedením testu.

Námitku stěžovatele, že povinný subjekt může prostřednictvím spisové služby GINIS požadované písemnosti jednoduše vyfiltrovat, považuje nadřízený orgán za nedůvodnou. GINIS není databázový program cílící na bleskurychlé třídění údajů, ale primárně archivační systém všech písemností. V daném systému je možné dohledat konkrétní rozhodnutí, a to v případě, že je odesíláno do datové schránky adresáta. V případech, kdy je rozhodnutí odesíláno prostřednictvím České pošty, s.p., má jej k dispozici úřední osoba, která předmětnou věc vyřizuje. K evidenci přestupků pak slouží systém Evidence dopravních agend (vnitřní evidence povinného subjektu), v daném systému je možné vyhledat přestupky za určité období, z nich lze zjistit číslo spisu a podle čísla spisu v systému GINIS je pak možné vyhledat rozhodnutí, která byla odeslána do datové schránky. V Ginis nelze přestupky takto snadno třídit a ani k tomu není určen. Proto pro vyhledání požadovaných údajů povinný subjekt použil oba uváděné systémy. Dané rozhodnutí je nutné otevřít a projít jej, aby bylo jasné, zda se jedná o případ nadefinovaný v žádosti o informace či nikoliv. V tomto případě není využívání systému Evidence dopravních nehod nadbytečným krokem

při zjišťování požadovaných informací, ale je to naopak nástroj, který vyhledávání informací činí efektivnější.

K vyhledání relevantních informací dle zadání žadatele tedy musí nejprve povinný subjekt vyhledat v systému Evidence dopravních agend počet vydaných rozhodnutí. V takto vytvořené sestavě je uvedeno číslo přestupku a jméno oprávněné osoby. Případně si pracovník může nadefinovat sestavu, kde je ještě uvedeno, jakým způsobem byl přestupek vyřízen, což by pomohlo pro identifikaci, zda se jedná o rozhodnutí ve věci. Jelikož však pole v evidenci nejsou povinná, musel by taková rozhodnutí pracovník stejně zkontrolovat ještě v systému GINIS.

Na vypracované sestavě nejsou (až na výjimečné případy) uvedeny spisové značky do systému GINIS (je nutné si uvědomit, že se jedná o dva oddělené systémy), proto zpracovatel musí otevřít každý zpracovávaný přestupek podle čísla přestupku, zjistit spisovou značku, případně číslo jednací nebo alespoň datum vydání rozhodnutí. Dále postupuje v systému GINIS, kde rozhodnutí dohledá, zkontroluje, zda se jedná o rozhodnutí ve věci a zapíše jeho spisovou značku do tabulky. Přitom také zkontroluje datum, kdy bylo vydáno rozhodnutí, které též zapíše do tabulky.

Povinný subjekt vytvořil sestavu za měsíc leden 2023, aby byl schopen vypočítat na základě vzorku dobu za kterou je možné vypracovat odpověď na žádost žadatele. Obecně lze říci, že práce s celým jedním měsícem z jednoho roku je dostatečně velký vzorek, který snižuje míru nahodilosti celku a dává věrohodnou představu o věci samé. Vzorek je vlastně 1/12 celého časového období a lze jej považovat za více než dostatečný. Zejména s ohlednutím k tomu, že Ústavní soud ve svých rozhodnutích (viz i níže) uváděl jako ilustrativní příklad vzorky podstatně méně náročné na zpracování.

Jak již bylo uvedeno ve výzvě, způsob určení úhrady za mimořádně rozsáhlé informací podle menšího vzorku sice zákon o svobodném přístupu k informacím výslovně nepředvídá, dle judikatury i odborné literatury je v souladu se zákonem.

Kvalifikovaný odhad jako metoda práce s malým vzorkem požadovaných informací byl jasně akceptován nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019 sp. zn. I. ÚS 1083/16 a potvrdili jej i další judikáty. Je v souladu s odbornou literaturou, zejména s komentáři trojice A. Furek, A. Rothanzl a T. Jírovec (např. již FUREK, A.; ROTHANZL, L., Jírovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016. s. 1035-1036.), a tuto praxi akceptují i soudy (např. rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. č. j. 30 A 100/2018 – 64 ze dne 29. 6. 2020), zejména pak nálezy Ústavního soudu sp. zn. III.ÚS 3339/20.

Nadřízený orgán nicméně posoudil námitku stěžovatele týkající se přesnosti testovacího vzorku vůči celku. Na prvním místě je však nutné uvést, že při kvalifikovaném odhadu z podstaty věci nelze požadovat úplnou přesnost, ale primárně reálnost požadované částky, jak uvádí konstantní judikatura (mj. čj. 16 A 136/2020 – 50). Navíc, v případě, že by se ukázalo při reálném hledání po zaplacení úhrady, že potřebný čas byl zásadně kratší, mohl by povinný subjekt část zálohy vrátit. V tomto konkrétním případě však nadřízený orgán zjistil, že povinný subjekt ve spisu uvádí, že za rok 2023 je evidováno celkem 246 ukončených případů. Pokud je tedy konečné číslo jasné, je třeba s ním pracovat i při stanovení výše úhrady a provedený test lze použít pro stanovení času na jeden záznam, ale pro extrapolaci údajů na celý rok už tak není na místě, byť je rozdíl velmi malý.

Pro stanovení základní jednotky časové náročnosti udělal povinný subjekt test, kdy v měsíci lednu 2023 se jednalo o 23 rozhodnutí, což povinný subjekt neuvedl ve výzvě k úhradě, nicméně toto vyplývá ze spisové dokumentace, kterou udělal před zasláním výzvy a předložil nadřízenému orgánu. Doba zpracování 23 vzorků trvala 1 hodinu 20 minut, tedy 3,47 min na jeden spis.

S ohledem na to, že je znám celkový počet případů je však do výpočtu možné zahrnout právě toliko tento údaj. Nadřízený orgán tak přepočítal náročnost, a **celkem jde tedy o 14,2 hodin (246 x 3,47 = 853,62 min = 14,2 hod) vyhledávání v sazbě 232 Kč za 1 hodinu, tj. o celkové náklady ve výši 3294 Kč.** (14,2 x 232 = 3294 Kč, zaokrouhleno na celé koruny dolů).

Z výše řečeného považuje povinný subjekt za zjevné, že pro poskytnutí požadovaných informací skutečně bylo nutné provést mimořádně rozsáhlé vyhledávání, a tedy byly splněny podmínky pro vznik možnosti nárokovat si úhradu vynaložených nákladů dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb.

IV.

Nadřízený orgán s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že stížnost považuje částečně za důvodnou, a proto uvedenou výše úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací snižuje na **3294 Kč**.

Nadřízený orgán proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí a výši úhrady potvrzuje.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné (§ 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím).

V Praze dne 27. listopadu 2024

Mgr. Jakub Stadler
Ředitel
Odbor komunikace

Rozdělovník:

1. [REDACTED]
2. Krajský úřad Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, ID datové schránky: c5kbvkw, k č. j.: KULK 53992/2024
3. do spisu MD